

певних принципах, панівних загальних положеннях, недотримання яких може потягнути за собою ряд негативних наслідків та звести нанівець проведеному в цьому напрямку роботу.

Профілактика злочинності – це нагальна справа структурних підрозділів усіх гілок влади, а також суспільства. Вона має базуватися на наукових принципах і вимогах, дотримання яких конче необхідно, інакше, як показує всесвітній досвід, лише дослідження цієї проблеми позитивних результатів не дає.

Одним із таких принципів є своєчасність – тобто, профілактична робота повинна бути здійснена своєчасно, щоб не дати злочинному наміру перерости в конкретні дії та протиправний акт.

Отже, узагальнюючи вітчизняний і зарубіжний кримінологічний досвід протидії злочинності, керівні принципи щодо її запобігання необхідно акцентувати увагу на наступному:

- профілактику злочинності слід розглядати як обов'язковий елемент соціальної політики держави. Засоби масової інформації й освітянська діяльність також мають вагоме значення для здійснення стратегій протидії злочинності;

- профілактика злочинності – не ізольована проблема, яка вирішується спрощено непослідовними методами; скоріше це широкі й складні напрямки діяльності, що потребують систематичних стратегій і диференційованих концепцій, які ураховують соціально-економічні, політичні й культурні умови суспільства, в якому вони здійснюються та ступінь розвитку суспільства з особливим акцентом на зміни, що відбуваються в ньому зараз і, можливо, відбудуться в майбутньому;

- державні програми з запобігання злочинності слід складати на підставі глобального, комплексного й скоординованого підходу, визначати короткострокові тобто невідкладні, середньострокові й довгострокові (систематичні) завдання. Це дасть можливість оцінювати результати виконання прийнятих рішень, послабити настання можливих негативних економічних і соціальних наслідків, зменшити можливості для вчинення злочинів.

Список використаних джерел:

1. Голіна В.В., Колодяжний М. Г. Конгреси ООН: перспективи використання їх рекомендацій у плануванні та здійсненні заходів запобігання злочинності в Україні // Проблеми законності: Акад. зб. наук. пр. / Відп. ред. В. Я. Тацій. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2010. – Вип. 108. – С. 169 – 177.

2. Постанова Верховної Ради України «Про проект Закону України «Про профілактику злочинності» від 31.01.1996 р.

Про деякі концептуальні аспекти спеціально-кримінологічного запобігання злочинам, що вчиняються у місцях позбавлення волі України

Колб І.О., прокурор відділу нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особою свободи громадян прокуратури Київської області, кандидат юридичних наук

Як свідчить практика, немаловажну роль у змісті спеціально-кримінологічного запобігання злочинам відіграє такий її напрямок, як відвернення злочинів. У юридичній літературі за відверненням злочинів

визнається самостійність і специфічність, оскільки центр ваги запобіжної роботи переноситься на стадію, коли з'являється умисел та приймається рішення про вчинення злочину [1, с. 408]. Як з цього приводу зробив висновок В.В. Голіна, очевидно, що відвернення злочинних проявів має місце тоді, коли злочинна поведінка проходить етап від формування злочинного мотиву до початку виконання діяння. На його переконання, відвернення злочинів – це активна специфічна запобіжна діяльність держави та її інституцій, громадськості і громадян, розрахована як на не обмежене коло, так і конкретних осіб, що замислюють вчинення злочинів, домовляються про це заздалегідь, позитивно сприймають злочинний спосіб життя і кримінальну субкультуру, з метою дискредитування злочинної поведінки, відмови від загальної мотивації та наміру або продовження злочинної діяльності [2, с. 30-31].

Результати даного дослідження показують, що усередині напрямку відвернення злочинів можна виділити загальне відвернення та індивідуальне відвернення злочинів. Під загальним відверненням злочинів розуміється сукупність спеціальних заходів, спрямованих на певне коло або групу осіб щодо усунення або нейтралізацію їх злочинних намірів, добровільної відмови від злочинної діяльності. Індивідуальне відвернення злочинів являє собою специфічний комплекс заходів, які здійснюються різними суб'єктами запобіжної діяльності щодо осіб, про яких достовірно відомо, що вони замислюють учинення злочинів з метою активного втручання і впливу на свідомість, волю, поведінку, спосіб життя [2, с. 32]. При цьому заходи індивідуального відвернення злочинів реалізуються на практиці у формі: а) переконання (індивідуальна переорієнтація антигромадської настанови); б) примусу; в) перестереження; г) допомоги [2, с. 35]. Свої особливості та переваги, як один із напрямів спеціально-кримінологічного запобігання злочинам, має й такий із них, як припинення злочинів. Традиційно у спеціальній літературі і на практиці припинення злочинів розглядається в контексті кримінально-правової теорії розвитку злочинної діяльності – з моменту виявлення наміру про злочин до його повного здійснення, якою охоплюється готування до злочину (ст. 14 КК України); замах на злочин (ст. 15 КК) і закінчений злочин (ч. 1 ст. 13 КК) [3, с. 41-53].

Виходячи з цього, як вірно прийшов до висновку В.В. Голіна, припинення злочинів – це виявлення осіб, які готують вчинення злочину або намагаються безпосередньо його здійснити (замах на злочин), і прийняття до таких осіб відповідних заходів [2, с. 35]. У зв'язку з цим припинення злочинів розглядається в науці та на практиці як суцільно професійна оперативно-розшукова діяльність спеціалізованих суб'єктів запобігання злочинам, в основному, правоохоронних органів [4, с. 3-4].

Список використаних джерел:

1. Аванесов Г.А. Криминология и социальная профилактика. – М.: Аккад. МВД СССР, 1980. – 648 с.
2. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. / Голіна В.В. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. – 120 с.
3. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х.: Право, 2013. – Т.1: Загальна частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. – 2013. – 376 с.
4. Лекарь А.Г. Профилактика преступлений. – М.: Юрид. лит., 1972. – 128 с.